

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. 6 від «27» 02 2020 р.)

Ректор

_____ А.А. Мазаракі

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО / ORATHORY

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії	/	Ph.d
галузь знань	всі науки	/	all sciences _____
спеціальність	(шифр, назва) Всі спеціальності	/	(назва) all specialties _____

Київ-2020

**Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: В.Й. Разіцький, канд. істор. наук, доц.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології 05.02.2020 р., протокол № 16.

Рецензенти: Латигіна Н.А., д. політ.н., проф.,
Кисельов М.М. д. філос. н., проф.
провідний науковий співробітник
Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО / ORATHORY

РОБОЧА ПРОГРАМА COURSE OUTLINE

освітній ступінь	доктор філософії	/	Ph.d
галузь знань	всі науки	/	all sciences _____
спеціальність	(шифр, назва) Всі спеціальності	/	(назва) all specialties _____

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІН ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Тема	Кількість годин				Форми контролю
	Всього годин/кредитів	Лекції	Семінарські заняття	самостійна робота	
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни.	6	-	-	6	Колоквіум, презентація, вебінар
Тема 2. Теорія мовлення – основа ораторського мистецтва аспірантів.	9	2	-	7	Колоквіум, презентація, вебінар
Тема 3. Красномовство як ефективний інструмент впливу на аудиторію.	9	2	-	7	Колоквіум, практичне завдання по темі дисертації
Тема 4. Основи ораторської майстерності.	11	2	2	7	Колоквіум, практичне завдання по темі дисертації
Тема 5. Ритор і аудиторія.	11	2	2	7	Колоквіум, практичне завдання по темі дисертації
Тема 6 Публічний виступ оратора.	11	2	2	7	Колоквіум, презентація, вебінар
Тема 7. Фігури публічного виступу.	11	2	2	7	Колоквіум, практичне завдання по темі
Тема 8. Основи техніки мовлення ратора.	11	2	2	7	Колоквіум, практичне завдання по темі дисертації

Тема 9. Доказ та обґрунтування комунікативному процесі.	11	2	2	7	Колоквіум
Разом	90/3	16	12	62	
Підсумковий контроль – залік					

Скорочення:

Колоквіум. Презентація. Вебінар. Практичне завдання по темі дисертації. Залік.

	<p><i>Проаналізуйте це порушення. Проаналізуйте, як цей виступ сприймала аудиторія.</i></p> <p>4. <i>Практичне завдання: підготувати есе на одну із фахових тем (за вибором аспіранта з переліку тем, затверджених кафедрою).</i></p>	
<p>З'ясувати сутність та визначити основні ознаки красномовства, проаналізувати типологію красномовства, співставити його основні типи та надати їм характеристику.</p>	<p>Тема 3. Красномовство як ефективний інструмент впливу на аудиторію</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та ознаки красномовства в комунікативному процесі. 2. Типологія красномовства. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1,3,4,6,7. Додатковий: 16,17,18,21,22,23. Інтернет-ресурси: 29,33,34,35,36.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стилі красномовства та їх характеристики. 2. Роди і види красномовства викладача. 3. На основі вивчення лекційного матеріалу підготуватися до експрес-опитування. 4. <i>Ігрові вправи: виступ з промовою у суді; на міжнародній конференції по врегулюванню міждержавних відносин; перед військами миротворчого контингенту ООН.</i> 	<p>2</p> <p>7</p>
<p>Оволодіти основами ораторської майстерності викладача, зрозуміти її основні прийоми та методи, сформулювати та розкрити стратегію і тактику оратора-викладача.</p>	<p>Тема 4. Основи ораторської майстерності</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні ознаки та характеристики ораторської майстерності. 2. Стратегія і тактика оратора. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1,3,4,6,7. Додатковий: 17,18,21, 52,28. Інтернет-ресурси: 29,32,33,34.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Аналіз стратегії і тактики публічного виступу (студентів) на тему «Актуальність здобуття наукового ступеню у сучасному глобалізованому світі».</i> 	<p>2</p> <p>7</p>

<p>в публічній промові викладача.</p>	<p>Додатковий: 16,17,19,20,22. Інтернет-ресурси: 29,30,32,34,36.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Брейн-ринг: підготовка та виголошення коротких промов (2 хв) із використанням риторичних фігур і тропів.</i> 2. <i>Практичне завдання: підготувати презентацію на одну із фахових тем (за вибором аспіранта з переліку тем, затверджених кафедрою) та довести в аудиторії істинність своєї позиції.</i> <p>Семінар. Особливості використання риторичних тропів під час публічного виступу</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи класифікації риторичних фігур. 2. Види тропів та практика їх використання у публічному виступі. 	<p>7</p> <p>2</p>
<p>Оволодіти основами техніки мовлення в різних видах комунікацій і перш за все у публічному виступі викладача.</p>	<p>Тема 8. Основи техніки мовлення ратора</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові техніки публічного виступу. 2. Основні прийоми та засоби емоційно-образної та художньої виразності. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1,3,4,6,7. Додатковий: 16,17,19,24,26. Інтернет-ресурси: 29,30,32,34,36.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ігрові вправи: ораторська пауза; промова максимальної енергійності за 30 секунд; прийняття оплесків аудиторії.</i> 2. <i>Практичне завдання: підготувати есе на одну із фахових тем (за вибором аспіранта з переліку тем, затверджених кафедрою).</i> <p>Семінар. Особливості емоційної експресії та художньої виразності оратора</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Практика використання різноманітних прийомів і засобів у публічному виступі. 	<p>2</p> <p>7</p> <p>2</p>

	2. Різновиди форм побудови речення та техніка їх використання у публічному виступі.	
Проаналізувати зміст комунікаційних та діалогічних засад публічного виступу викладача. З'ясувати місце роль та значення полеміки в публічному виступі викладача.	<p align="center">Тема 9. Доказ та обґрунтування у комунікативному процесі</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Комунікація і діалогіка: публічного виступу, визначальні складові в публічному виступі. 2. Сутність та основні ознаки полеміки. <p align="center">Список рекомендованих джерел: Основний: 1,2,3,4,5,6. Додатковий: 16,17,18,20,27. Інтернет-ресурси: 29,30,32,44,36.</p> <p align="center">Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Диспут на тему: «Шляхи економічного розвитку України».</i> 2. <i>Практичне завдання: підготувати промову на одну із фахових тем (за вибором аспіранта з переліку тем, затверджених кафедрою).</i> 	2
	<p align="center">Семінар. Особливості побудови комунікативного процесу у полемічних ситуаціях</p> <p align="center">План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні вимоги до ведення полеміки та її різновиди. 2. Доказ, обґрунтування та спростування у публічному виступі. 3. Логічні, психологічні та культурні засади публічного виступу. 	7
		Разом
	Разом	90

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ*

Основний

1. Василенко В. А. Академічна риторика : навч. посіб. для студ. гуманіт. ф-в вищ. навч. закл. / В. Василенко, В. Герман ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Сум. філ. Харк. нац. ун-ту внутр. справ. – Суми : Наталуха А. С., 2018. – 275 с.
2. Гамова Г. І. Ораторське мистецтво : навч. посібник / Г. І. Гамова ; Національна академія держ. управління при Президентові України.

* Курсив – визначено джерела і літературу, наявні в бібліотеці КНТЕУ

- Харківський регіональний ін-т держ. управління. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ “Магістр”, 2017. – 172 с.
3. Ключев Е.В. *Риторика (Инвенция. Диспозиция. Элокуция): учебное пособие для вузов / Е. В. Ключев – Минск. : ПРИОР, 2001. – 272 с.*
  4. Олійник О. *Риторика : навч. посіб. для студ. вузів. / О. Олійник. – К. : Кондор, 2009. – 170 с.*
  5. Чибісова Н.Г. *Риторика : навч. посіб. / Н.Г. Чибісова, О.Я. Тарасова – К. : Центр навч. літ., 2013. – 228 с.*
  6. Сагач Г.М. *Ділова риторика : Мистецтво риторичної комунікації / Г.М. Сагач – К. : Зоря, 20016.*
  7. Corbett P.J. E. *Classical Rhetoric for the Modern Student / Edward P.J. Corbett, Robert J. Connors. – Oxford University Press, 2018. – 578 p.*

Додатковий

8. Александров Д.Н. *Основы ораторского мастерства, или в погоне за Цицероном : учебное пособие / Д.Н. Александров – Х., 2013. – 487 с.*
9. Алтухова Г. А. *Основы культуры речи библиотекаря : учеб. пособ. / Г. А. Алтухова ; ред. совет : О. О. Борисова и др. – Минск, 2018. – 168 с.*
10. Вандишев В.М. *Риторика : экскурс в історію вчень і понять : навчальний посібник / В.М. Вандишев – К. : Кондор, 2013.*
11. *Дебати: Навч. посіб. — К. : А.П.М., 2016.*
12. Жоль К.К. *Методы научного познания и логика. учебное пособие / К.К. Жоль – К. : Атика, 2017. – 288 с.*
13. Зарецкая Е. М. *Риторика : Теория и практика речевой коммуникации : монография / Е.М. Зарецкая – 4-е изд. – Минск. : Дело, 2015. – 477 с.*
14. Колтунова М.В. *Язык и деловое общение : Нормы, риторика, этикет : учеб. пособ. для студ. Вузов / М.В. Колтунова – Х., 2012. – 288 с.*
15. Куньч З. Й. *Українська риторика: історія становлення і розвитку : навч. посіб. / Зоряна Куньч ; Нац. ун-т “Львів. політехніка”. – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 248 с.*
16. *Неориторика в масовій комунікації: навч. посіб. / В. М. Стехіна – К.: НТУУ «КПІ», 2017. – 144 с.*
17. Мацько Л.І. *Риторика / Л.І. Мацько, О.М. Мацько – К, 2013.*
18. Олійник О. *Ораторське мистецтво юриста : навч. посіб. / О. Олійник – К. : Кондор, 2019. – 210 с.*
19. Онуфрієнко Г. С. *Риторика : навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр уч. Л-ри, 2018. – 588 с.*
20. Пинтосевич И. *Уверенность в себе и ораторское мастерство / Ицхак Пинтосевич. – К. : [б. и.], 2019. – 266 с. – (Серия “Харизма и влияние” : книга-тренинг).*

21. Пономарів О. Д. Культура слова / О.Д. Пономарів – К. : Либідь, 2017.
22. Риторика: навчально-методичний посібник / П.С. Каньоса. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. – 131 с.
23. Шипунов С. Харизматичний оратор. Руководство к курсу словесной импровизации / С. Шипунов – Минск. – 2015 – 258 с.
24. Hayot E. The Elements of Academic Style: Writing for the Humanities / Eric Hayot. – Columbia University Press, 2014. – 246 p.
25. Heinrichs J. Thank You for Arguing: What Aristotle, Lincoln, and Homer Simpson Can Teach Us About the Art of Persuasion / Jay Heinrichs. – Three Rivers Press 2007. – 336 p.
26. Kennedy A. G. Classical Rhetoric and Its Christian and Secular Tradition from Ancient to Modern Times / George A. Kennedy. – University of North Carolina Press, 2009. – 360 p.
27. Quinn A. Figures of Speech: 60 Ways To Turn A Phrase / Arthur Quinn, Barney R. Quinn. – Routledge, 2005. – 112 p.
28. Toye R. Rhetoric: A Very Short Introduction / Richard Toye. – OUP Oxford, 2013. – 122 p.

Інтернет-ресурси

29. Абрамович С.Д. Риторика: Навч. Посібник [Електронний ресурс] / С.Д. Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2014. – 240 с. – Режим доступу : <http://194.44.152.155/elib/local/sk651547.pdf>
30. Арістотель. Політика / Арістотель; пер. О. Кислюк [Електронний ресурс] // Изорник. – К., 2000. – 239 с. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/aristotle/arist.htm>
31. Масалова Т. Місце проповіді в риторичі та гомілетичі [Електронний ресурс] / Тетяна Масалова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Лінгвістика : зб. наук. праць. – Херсон : ХДУ, 2017. – Вип. 28. – С. 66-70. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/3848/1/Масалова.pdf>
32. Миртов. Живое слово. – Режим доступу : http://www.orator.biz/?full=1&s=38&d_id=162.
33. Пекерская Е.М. Вокальный букварь. – Режим доступу : http://www.orator.biz/?full=1&s=39&d_id=118.
34. Цицерон М. Т. Избранные сочинения [Електронний ресурс] / М.Т. Цицерон // LibreBook. – Режим доступу : http://librebook.me/izbrannye_sochineniia.
35. Черняк В.Д. Риторика: навч. посібн. [Електронний ресурс] / В.Д.Черняк // Stud.com.ua. – Режим доступу : <http://stud.com.ua/45792/ritorika/ritorika>

36. Connolly J. The State of Speech. Rhetoric and Political Thought in Ancient Rome [Электронный ресурс] / Joy Connolly. – Режим доступа : http://www.orator.biz/?full=1&s=39&d_id=118.